

نقش مدیریت انتظامی در کنترل پدیده بد حجابی مورد مطالعه منطقه دو تهران

فریبا شایگان^۱، جواد عسگری^۲

از صفحه ۲۱ تا ۴۱

تاریخ دریافت: ۹۶/۱۱/۲۹

تاریخ پذیرش: ۹۵/۲/۲۵

چکیده

زمینه: داشتن پوشش مناسب به ویژه در مجتمع عمومی یکی از دغدغه‌های جامعه اسلامی ایران است. مسئله افزایش بدحجابی در سال‌های اخیر باعث جریحه دار شدن عفت عمومی شده و نیروی انتظامی با طرح‌های مختلف به مبارزه با این پدیده و کنترل آن پرداخته است.

هدف: تحقیق حاضر با هدف بررسی تأثیر اقدامات ایجابی و سلبی نیروی انتظامی در برخورد با بدحجابی، به مطالعه نظریات علمی مرتبط با بحث حجاب و مدیریت انتظامی، سه سوال در زمینه میزان تأثیر مدیریت انتظامی، اقدامات ایجابی و اقدامات سلبی ناجا در کنترل بدحجابی مطرح کرد. روش: این تحقیق کمی و به روش پیمایشی با ابزار پرسشنامه محقق ساخته انجام شد. جامعه آماری تحقیق ۸۴ نفر از کارکنان پلیس امنیت اخلاقی بود که در رابطه با اجرای طرح‌های عفاف و حجاب در تهران فعالیت داشتند که به صورت کل شمار مورد مطالعه قرار گرفت. برای برآورد اعتبار سؤالات پرسشنامه از اعتبار محتوایی و مراجعه به داوران و کارشناسان و برای بررسی پایایی از آلفای کرونباخ استفاده شد که آلفای اقدامات ایجابی ۰.۸۳٪ و اقدامات سلبی ۰.۷۹٪ شد.

نتایج: یافته‌های تحقیق نشان داد که از نظر پاسخگویان تأثیر اقدامات ایجابی نظیر آموزش همگانی، اطلاع رسانی ترغیب و تشویق، همکاری در برپائی نمایشگاه‌های مدد و لباس، جلسات توجیهی باصناف پوشاسک و اقداماتی مشابه در کنترل پدیده بد حجابی در منطقه دو تهران بیشتر از تأثیر اقدامات سلبی نظیر تذکر لسانی، توجیه، اخذ تعهد، دستگیری و معرفی به مرجع قضایی بود، بنابراین پیشنهاد اقدامات ایجابی برای کنترل بد حجابی ارائه شد.

کلید واژه‌ها: حجاب، پلیس، آموزش همگانی، مدیریت انتظامی، اقدامات ایجابی، اقدامات سلبی.

۱. دانشیار دانشگاه علوم انتظامی امین-تهران، ایران. نویسنده مسئول. shayegan_fa@yahoo.com

۲. کارشناس ارشد مدیریت فرماندهی و ستاد.

نیاز به پوشش و پرهیز از برهنگی جزء گرایشات فطری است که خداوند متعال آن را در وجود انسان قرار داده است، مسئله بدهجابی و عدم پوشش مناسب در انتظار عمومی، تحت تأثیر تمایز نسلی، مدنگرایی، اعتقاد به آزادی غلط و ناآگاهی از آزادی صحیح و معقول، تزلزل باورها و اعتقادات وارزش‌های دینی که حاصل هجوم فرهنگ یگانه غرب و پیروی از الگوهای غربی از طریق تبلیغات وسیع در وسائل ارتباطی نسل جدید مانند شبکه‌های ماهواره‌ای، سایت‌های اینترنتی و شبکه‌های اجتماعی، برای مبارزه با حجاب می‌باشد و نیز به علت عدم برنامه‌ریزی مناسب و عدم حمایت جدی از موضوع توسط سایر سازمان‌ها و ادارات مستول که توسط شورای عالی انقلاب فرهنگی برای هریک از آنها وظایفی تعیین و ابلاغ گردیده، در جامعه بویژه در کلان شهرها روند رو به رشد داشته، به نحوی که در سال‌های اخیر علیرغم تلاش گسترده نیروی انتظامی برای مهار این پدیده، استفاده از البسه نامناسب و مغایر با شئون ایرانی و اسلامی به امری معمول و عادی تبدیل شده است. لذا برخورد با پدیده مورد بحث، همواره به عنوان یکی از دغدغه‌ها و نگرانی‌های مسئولین، خانواده‌ها، اندیشمندان حوزه‌های اجتماعی مطرح بوده است، به نظر می‌رسد که لازم است ناجا علاوه بر تداوم فعالیت‌های خود، شیوه‌های دیگری را هم برای کنترل پدیده بدهجابی در دستور کار خود قرار دهد. گسترش این پدیده تأثیرات جبران ناپذیری در زندگی فردی و اجتماعی خانواده‌ها و جوانان دارد و یکی از عوامل زمینه ساز رواج هر چه بیشتر بی‌هویتی، گسترش بی‌بندوباری، بروز و تشدید ناامنی برای زنان، افزایش طلاق و از هم پاشیدگی خانواده‌ها و... می‌باشد و این پدیده در منطقه دو تهران هم رواج بسیاری دارد لذا این منطقه انتخاب و مقاله حاضر با هدف پاسخگویی به این سوالات تدوین شد که، مدیریت انتظامی به چه میزان در کنترل بدهجابی موثر است؟

اقدامات ایجابی نیروی انتظامی به چه میزان در کنترل بدهجابی موثر است؟

اقدامات سلبی نیروی انتظامی به چه میزان در کنترل بدهجابی موثر است؟

اهمیت و ضرورت تحقیق این تحقیق در این است که پدیده حجاب و پوشش از سه منظر دینی، هویتی و سیاسی قابلیت بحث و بررسی دارد. چرا که از یک سو دستور اکید و صریح دین اسلام و از سوی دیگر نماد فرهنگ و هویت ایرانی است، به همین خاطر همواره ظرفیت سیاسی شدن را داشته است، کما اینکه در قوانین و مقررات رسمی کشور نیز رعایت آن مورد تصویب و برای انحراف از آن مجازات تعیین شده است. راهکارهای اجرایی گسترش فرهنگ عفاف و حجاب مصوب

شورای عالی انقلاب فرهنگی برای بیست و شش وزارت خانه، سازمان و دستگاه دولتی از جمله نیروی انتظامی تکالیفی را معین و در مصوبه مذکور برخورد قانونی با افراد بد پوشش و بدحجاب و... برخورد با واحدهای صنفی متخلص که از طریق تولید یا عرضه البسه نامناسب و مغایر با شئون ایرانی و اسلامی باعث جریحه دار شدن عفت عمومی می‌شوند تصريح گردیده است. با توجه به عدم موقیت کنترل این پدیده طی سال‌های گذشته، توجه علمی به موضوع و ارائه نتایج به تصمیم سازان و مسئولان امر با هدف اثر بخشی بیشتر اقدامات، اهمیت و ضرورت دارد.

پیشینه تحقیق

در این بخش اشاره می‌شود به چند تحقیق داخلی و خارجی که به نحوی مرتبط با موضوع مقاله می‌باشند:

الف: تحقیقات داخلی

خواجه نوری (۱۳۹۱) در تحقیقی که با عنوان گرایش به حجاب و سبک‌های متفاوت زندگی که بر روی ۵۰۸ نفر از زنان و دختران شهر شیراز انجام داده بودند، به این نتیجه که رابطه مثبت معنی داری بین هویت مذهبی، سبک زندگی مذهبی با گرایش به حجاب وجود دارد.

دشتی (۱۳۹۲) در تحقیقی که با عنوان بررسی رابطه سلامت معنوی با نگرش دانشجویان دختر دانشگاه علوم پزشکی همدان در مورد حجاب بر مبنای تئوری رفتار برنامه‌ریزی شده بر روی ۱۶۰ نفر انجام دادند، نتایج نشان داد بین سلامت معنوی و نگرش نسبت به حجاب و کنترل رفتاری در کشیده از تئوری رفتار برنامه‌ریزی شده رابطه وجود دارد.

rstmiyan (۱۳۹۰) در پایان‌نامه جایگاه حجاب و عفاف در حقوق شهروندی که با استناد به آیات و روایات و آرای فقهاء، لزوم رعایت حجاب و عفاف را به عنوان یکی از اركان مهم حقوق شهروندی و نقش آن در حفظ امنیت اجتماعی و سلامت روانی جامعه را بررسی کرده است و در ادامه تبصره ماده ۶۳۸ قانون مجازات اسلامی که رکن قانونی تشکیل دهنده جرم رعایت نکردن حجاب شرعی است مورد بررسی قرار گرفته است.

طیبی نیا و احمدی (۱۳۹۲) به بررسی ابعاد حجاب و عفاف و طراحی مدل معادلات ساختاری آن در بین دانش آموزان دختر دیبرستانی در استان همدان پرداختند که بر روی ۱۰۶۹ دانش آموز به روش نمونه گیری خوش‌های چند مرحله‌ای و طبقه‌ای تصادفی انجام شد و مشخص گردید که مهمترین معرف متغیر موثر بر حجاب به

ترتیب اهمیت التزام عملی، باور و آگاهی بوده است.

مستقیمی (۱۳۸۹) در پایان نامه بازتاب اجرای طرح عفاف و حجاب در خبرگزاری های ایران (تحلیل محتوای خبرگزاری های فارس، ایرنا، ایسنا، ایلنا) انجام شده است، با روش تحلیل محتوا به صورت کل شمار تمام مطالب مرتبط با اجرای طرح عفاف و حجاب در طول ۲ هفته از تاریخ ۸۹/۰۳/۲۵ تا ۸۹/۰۴/۷ در خبرگزاری های ایرنا، ایسنا، ایلنا و فارس را مطالعه کرده که مشخص شد خبرگزاری های موردن بررسی نسبت به موضوع اجرای طرح عفاف و حجاب علی‌رغم تفاوت دیدگاهی عملکردی تقریباً یکسان داشته‌اند، یعنی، با وجود انتساب به جناح‌های خاص سیاسی تقریباً در جهت گیری نسبت به رویکرد دولت در اجرای طرح عفاف و حجاب موضعی مشترک اتخاذ کرده‌اند.

منتظر هدش (۱۳۹۲) در پایان نامه راهکارهای ارتقاء فرهنگ عفاف و حجاب در آراء آیت الله خامنه‌ای به بررسی رویکردهای نظری و تئوری‌های نوین با هدف راهکارهای ارتقاء فرهنگ عفاف و حجاب در آراء آیت الله خامنه‌ای پرداخته است. این پژوهش با روش تحلیل محتوا و با کمک روش استنادی از ۲۵۸ مورد سخنان آیت... خامنه‌ای در دوره زمانی ۱۳۹۲-۱۳۵۹ انجام شد. نتایج این پژوهش نشان داد که حجاب امری فطری است و متغیرهای، حیا، عفاف در گسترش فرهنگ حجاب در جامعه اسلامی مؤثر است.

ب: تحقیقات خارجی

اندرسون^۱ در پژوهشی که در سال ۲۰۰۷ در ایالات متحده انجام داد نشان داد که از کارکردهای مهم حجاب از دید دید زنان مسلمان این کشور، عامل‌های هویت دینی، کنترل رفتار، ایجاد ارتباطات نزدیک خانوادگی، قابلیت احترام بیشتر و ایجاد آزادی می‌باشد.

بهوی^۲ و همکارانش در پژوهشی که در سال ۲۰۰۸ در بین دختران بنگلادشی انجام دادند، نشان دادند که دخترانی که لباس‌های سنتی و مذهبی را بر لباس‌های غربی ترجیح می‌دهند، کمتر مستعد مشکلات روانی در روانی در زندگی آینده هستند. پوشش، مؤلفه لازم در هویت فردی است و نوع پوشش انتخابی توسط دختران، اثرات دراز مدتی بر بهزیستی دارد.

خیابانی و ویلیاسون^۳ (۲۰۰۸) در مطالعه‌ای نشان دادند که رسانه‌های بریتانیایی

۱. - Anderson

۲. - Bhui

۳. - Khiabany & Williamson

معمولًاً انواع حجاب رایج در بین مسلمانان را به صورت یکسان بازنمایی و حجاب را به صورت مانعی برای ارتباطات معنادار ارائه می‌دهند. از نظر آنها زنان با حجاب به عنوان افرادی بی‌قدار به شمار می‌آیند که در همانند شدن با جامعه میزبان شکست خورده‌اند و خطری مضاعف برای سبک‌های زندگی انگلیسی به شمار می‌روند.

شیرازی و میشرا^۱ (۲۰۱۰) در مطالعه‌ای نشان دادند که برای فهم نگاه زنان مسلمان نسبت به حجاب در غرب، باید عوامل سیاسی، اجتماعی و تاریخی یک کشور، ماهیت مهاجرت آنها، ترکیب جمعیت شناختی گروه آنها و چگونگی تفسیر آنها از دنیوی شدن و شهری‌شدن را بررسی کرد.

مبانی نظری

در خصوص مدیریت تاکنون صاحب‌نظران تعریف جامع و مانعی که مورد قبول همه باشد ارائه ننموده‌اند و پیش‌بینی می‌گردد که هیچگاه چنین تعریفی از مدیریت بیان نخواهد شد، زیرا پدیده مدیریت متأثر از اعتقادات و باورهای مکتبی، فرهنگی، اقتصاد و نوع نگرش انسان‌ها نسبت به دیگر انسان‌ها می‌باشد، به همین دلیل تعاریف متعددی ارائه شده که به یک تعریف اکتفا می‌شود که عبارت است از علم و هنر برنامه‌ریزی (پیش‌بینی)، سازمان دهنی (تقسیم کار و تفکیک وظایف)، هدایت و رهبری (راهنمایی کردن زیردستان و توانایی نفوذ کردن در دل ایشان)، نظارت و کنترل (ناظر بودن بر اعمال ایشان و اصلاح اشتباهاشان) و نهایتاً ایجاد هماهنگی برای رسیدن به هدف یا اهداف از پیش تعیین شده است (momni ۱۳۸۴: ۴).

در نگرش سیستمی به مدیریت، چار چوبی برای تجسم عوامل محیطی داخلی و خارجی به عنوان یک مجموعه متحده ارائه می‌شود، تا با شناخت وظیفه نظام‌های کوچک، نظام بزرگ و پیچیده‌ای را که نظام باید در آن فعالیت کند، ممکن می‌سازد (رضائیان، ۱۳۸۹: ۱۷).

روش دیگر مدیریت بر مبنای اقتضاست. این روش تأکید دارد که آنچه مدیر در عمل انجام می‌دهد، وابسته به مجموعه شرایط موجود است. در نظریه مدیریت بر مبنای اقتضا، نه تنها به وضعیت موجود توجه شده، بلکه تأثیر راه حل‌های ارائه شده بر الگوهای رفتاری سازمان نیز مورد نظر است. (همان).

مدیریت بر مبنای هدف معتقد است که کارکنان به اتفاق مدیران خود هدف‌های روشی و قابل اندازه گیری برای عملکرد آتی خود تعیین می‌نمایند و در طول زمان با نیاز به دریافت بازخور به بررسی نتایج و اصلاح امور پردازند

۱. - Shirazi & Mishra

(زارعی متین، ۱۳۸۴: ۹۳).

نگرش کمی مدیریت کاربرد روش علمی برای حل مسایل فنی در سطوح وسیعتر را مد نظر دارد. مدیریت کمی سه شاخه اصلی علم مدیریت ، مدیریت عملیاتی و سیستم های اطلاعاتی مدیریت دارد. علم مدیریت با تحقیق در عملیات به مفهوم کاربرد یک نگرش عملی برای حل مسایل مدیریت است و هدف آن کمک به مدیران برای تصمیم گیری بهتر است. مدیریت عملیاتی نظارت و هدایت نظام مند فرآیندهایی است که موجب می شود داده ها به کالاها و خدمات نهایی تبدیل شوند. کارایی و اثربخشی فرآیند تبدیل، نقش اساسی در تحقق اهداف و راهبردهای کمی سازمان را برعهده دارد است. سیستم های اطلاعاتی مدیریت، اطلاعات را جمع آوری و پردازش می کنند و انتقال می دهند تا مدیر بتواند در اجرای وظایف خود از این اطلاعات استفاده کند (فلاحی صدر آبادی، ۱۳۹۴).

در معنای انتظام هم گفته شده است که قرار دادن مرواریدها و امثال آن ها در یک ترتیب خاص و مرتب کردن آن ها به معنای انتظام است. به عبارت دیگر انتظام که از واژه نظم گرفته می شود نیز به معنای فعل و چیدن و قرار دادن اجزاء در یک سلک خاص است (کلهر، ۱۳۸۵: ۱۳).

بنابراین مدیریت انتظامی عبارت است از انجام یک سلسله فعالیتهای در جهت نیل به اهداف سازمان پلیس با استفاده بهینه از منابع ورودی به ناجا که عبارتند از نیروی انسانی، سرمایه، تکنولوژی و مواد اولیه و اطلاعات از طریق انجام چهار وظیفه مهم مدیریتی یعنی برنامه ریزی، سازماندهی، هدایت و رهبری و نظارت و کنترل (مصطفی نژاد، ۱۳۸۹: ۱۲).

متغیر دیگر این مقاله حجاب است که از حجب به معنای پناه بردن ، حائل شدن و مانع شدن گرفته شده است و تحجب به معنای خودرا با چادر پوشانیدن، نقاب برچهره افکنندن و حجاب به معنای روپوش، نقاب و یا فرم دوربین عکاسی آمده است (سیاح، ۱۳۷۱: ۲۷۹).

در تفسیر المیزان حجاب به معنای ساتری است که بین دو چیز حائل شود (علامه طباطبائی، ۱۳۶۱: ۱۵۲).

بنابراین حجاب در لغت به معنی پوشش و حائل بین دو چیز است و در اصل به معنای پرده و حاجب است. استعمال کلمه حجاب در مورد پوشش زن اصطلاحی جدید است. در قدیم و مخصوصاً در اصطلاح فقهاء کلمه «ستر و ستر» به معنی پوشش به کار رفته است.

استاد شهید مطهری در کتاب مسأله‌ی حجاب در تعریف واژه‌ی حجاب آورده

است «کلمه‌ی حجاب هم به معنی پوشیدن است و هم به معنی پرده و حاجب، بیشتر استعمالش به معنی پرده است و این کلمه از آن جهت مفهوم پوشش می‌دهد که پرده، وسیله‌ی پوشش است و شاید بتوان گفت که به حسب اصل لغت، هر پوششی حجاب نیست، آن پوشش حجاب نامیده می‌شود که از طریق پشت پرده واقع شدن صورت می‌گیرد» (مطهری، ۱۳۵۸: ۷۲).

بین حجاب و پوشش ظاهری و عفت و بازداری باطنی انسان، تأثیر و تأثر متقابل است؛ بدین ترتیب که هر چه حجاب و پوشش ظاهری بیش تر و بهتر باشد، این نوع حجاب در تقویت و پرورش روحیه باطنی و درونی عفت، تأثیر بیش تری دارد و بالعکس هر چه عفت درونی و باطنی بیش تر باشد باعث حجاب و پوشش ظاهری بیشتر و بهتر در مواجهه با نامحمرم می‌گردد (فاضل بی ارجمندی، ۱۳۸۹)

بهترین کار برای افزایش گرایش به حجاب کار فرهنگی است. پایدارترین بخش نظام اجتماعی را نظام فرهنگی تشکیل می دهد» (اسکیدمور، ۱۳۷۲: ۱۸۳). پارسونز فرهنگ را نیروی عمدۀ ای می انگاشت که عناصر گوناگون جهان اجتماعی و یا به تعبیر خودش، نظام اجتماع را به هم پیوند می دهد. فرهنگ میانجی کنش متقابل میان کشگران است و شخصیت و نظام اجتماعی را با هم ترکیب می کند(ریتزر، ۱۳۷۹: ۱۳۹). محیط فرهنگی (شرایط هنجاری) هدفهای نایل شدنی را در جامعه تعیین می کند، وسائل رسیدن به هدفها را نشان می دهد، حدود کنشهای مجاز را مشخص می کند، اولویت ها را تعیین نموده و انتخاب ها را توصیه می کند، که کشگر از آنها برای ایجاد ارتباط با کشگران دیگر استفاده می کند، یا برای جهت دادن به کنش اش در برابر محیط فیزیکی یا کنشگران اجتماعی دیگر، به آنها به عنوان راهنمای سرشق مراجعت می نماید (دوشه، ۱۳۷۶).

چالمرز جانسون تغییر را نتیجه پیدایش عدم هماهنگی بین محیط و ارزش‌ها می‌داند. او می‌نویسد: «در درون یک سیستم اجتماعی متعادل ممکن است تغییراتی پدید آید و درنتیجه تعادل سیستم به هم بخورد. تغییر اساساً چهار منبع دارد: ۱- منابع خارجی تغییر در ارزش‌ها مانند ورود عقاید و ایدئولوژی‌های خارجی به درون جامعه متعادل، ۲- منابع خارجی تغییر در ارزش‌ها مانند پیدایش عقاید و یا مصلحین در درون نظام، ۳- منابع خارجی تغییر در محیط مانند تأثیری که انقلاب صنعتی جدید بر جوامع گوناگون گذاشت، ۴- منابع داخلی تغییر در محیط مانند تأثیری که انقلاب صنعتی بر جوامع گوناگون گذاشت» (بشير یه، ۱۳۷۲: ۵۲).

مقام معظم رهبری هم بخش مهمی از رواج بدحجابی را ناشی از تهاجم فرهنگی می‌دانند و معتقدند ابزار و وسایلی که برای مبارزه با آن هم استفاده می‌شود باید

از نوع فرهنگی باشد. ایشان می فرمایند: «هجوم فرهنگی را با تفکر نمی توان جواب داد. تفکر او قلم است.» (خامنه ای، ۱۳۷۵)

حجاب به معنای پوشش اسلامی بانوان، دارای دو بعد ايجابی و سلبی است. بعد ايجابی آن، وجوب پوشش بدن و بعد سلی آن، حرام بودن خودنمایی به نامحرم است، و اين دو بعد باید در کنار يكديگر باشد تا حجاب اسلامی محقق شود. اگرچه مهمترین و موثرترین روش مقابله با بدحجابی کار فرهنگی است، ولی با توجه به وظيفه‌اي که شورای انقلاب فرهنگی به عهده نيري انتظامی در اين مورد گذاشته است، و وظيفه قانونی دفاع از ارزش‌های ديني در جامعه، نياز به اقدامات انتظامی برای مقابله با بدحجابی ضروري است که اين اقدامات در دو بعد ايجابي (اقدامات تشويقي و اطلاع رسانی) و سلبي (اقدامات بازدارنده و مقابله ايجابي) می توانند صورت پذيرد و انتظار می رود که پليس با مدیريت صحیح به کنترل پذيرده بدحجابی پردازد. مقاله حاضر با اين هدف به دنبال آزمون اين دو فرضيه است که:

■ اقدامات سلبي مدیريت انتظامی موجب کنترل بدحجابي می شود.

■ اقدامات ايجابي مدیريت انتظامی موجب کنترل بدحجابي می شود

در اين مقاله اقدامات ايجابي به اقداماتي گفته ميشود که ناجا با رویکردي فرهنگي و آموزشی برای پرهيز از موضعگيری انفعالي در مقابل پذيرده بد حجابي بكار می برد و شامل اقداماتي نظير آموزش همگانی، اطلاع رسانی ترغیب و تشويق، همکاري در برپائی نمايشگاههای مدلولباس، جلسات توجيهی بالاصناف پوشак و اقداماتي مشابه با مورد می شود.

اقدامات سلبي به مجموعه اقدامات وفعالیت‌های مقابله‌اي گفته می شود که نيري انتظامی برای مقابله با افراد بد پوشش و ساختار شکن بكار می برد و شامل اقداماتي نظير تذکر لسانی، توجيه، اخذ تعهد، دستگيری، معرفی به مرجع قضایي و... می شود.

روش تحقیق

این تحقیق کمی و از نوع پژوهش‌های مقطعی است. روش تحقیق پیمایشی و ابزار تحقیق پرسشنامه محقق ساخته است. جامعه آماری تعداد ۸۴ نفر از فرماندهان، رؤسا، کارشناسان و کارکنان حوزه امنیت اخلاقی و انتظامی پليس امنیت اخلاقی در منطقه دو تهران می باشند که در رابطه با اجرای طرحهای عفاف و حجاب فعالیت می نمایند که به صورت کل شمار مورد مطالعه قرار می گیرد.

در این پژوهش برای برآورد اعتبار سؤالات پرسشنامه از اعتبار محتوايی به

معنی شناسایی اعتبار شاخص‌ها یا معرف‌های پژوهش از طریق مراجعه به داوران و کارشناسان همچنین اساتید راهنمای و مشاور استفاده شد. برای بررسی پایائی پرسشنامه ابتدا یک آزمون مقدماتی با تعداد ۱۵ پرسشنامه انجام گرفت که آلفای کرونباخ برای اقدامات ايجابي ۰.۸۳٪ و اقدامات سلبي ۰.۷۹٪ شد که از نظر علمی قابل قبول است.

يافته‌ها

كل پاسخگويان تحقيق ۸۴ نفر بودند که ۴۴٪ افسر ارشد یا کارمند همطراز، ۴۸٪ افسر جزء یا کارمند همطراز و ۸٪ درجه دار یا کارمند همطراز بودند. از نظر تحصيلی ۴۴٪ پاسخگويان لisans ۲۱٪ فوق لisans و بالاتر ۱۶٪ فوق دипلم و ۱۰٪ دپلم بودند. بيشتر پاسخگويان داراي سنوات خدمتی بين ۶-۹ سال در ارتباط با فعالیت در امنیت اخلاقی و کنترل پدیده بدحجابی بودند.

جدول ۱: وضعیت بدحجابی در منطقه ۲ تهران از دیدگاه پاسخگويان

ردیف	وضعیت بدحجابی در منطقه ۲ تهران	فراوانی	درصد
۱	بسیار زیاد	۶۴	۷۶,۲
۲	تا حدودی	۱۸	۲۱,۴
۳	خیلی کم	۲	۲,۴
۴	جمع کل	۸۴	۱۰۰

همانطور که در جدول بالا مشاهده می‌گردد حدود ۷۶,۲٪ از پاسخگويان معتقدند بدحجابی در منطقه دو تهران خیلی زیاد می‌باشد و فقط درصد کمی (۲,۴٪) بدحجابی را خیلی کم تشخیص داده‌اند.

۳۰

جدول ۲: درصد موقیت مدیریت انتظامی کنترل بدحجابی از دیدگاه پاسخگویان

ردیف	میزان موقیت	فراوانی	درصد
۱	بسیار ناموفق	۷	۸,۳
۲	ناموفق	۳۰	۳۵,۷
۳	تا حدودی موفق	۴۱	۴۸,۸
۴	موفق	۵	۶,۰
۵	بسیار موفق	۱	۱,۲
۶	جمع کل	۸۴	۱۰۰,۰

هر چند اکثریت افراد شرکت کننده در تحقیق (۴۸/۸) کنترل پدیده بدحجابی توسط مدیریت انتظامی را تا حدودی موفق دانسته‌اند ولی حدود ۴۴٪ اعتقاد به عدم موقیت مدیریت انتظامی در کنترل پدیده بدحجابی در این منطقه دارند و این امر قابل تأمل است زیرا اصولاً کنترل بدحجابی به وسیله نیروی انتظامی بدون در نظر گرفتن بسیاری از عوامل، موقیت چندانی به همراه نخواهد داشت زیرا مجموعه اقدامات هماهنگ در این گونه موارد موجب ایجاد هم افزایی ونتیجه می‌گردد. یکی از متغیرها اقدامات ایجابی پلیس در برخورد با بدحجابی بود که نظرات پاسخگویان به شرح زیر است:

جدول ۳: توزیع درصدی نظر پاسخگویان در خصوص نقش اقدامات ایجابی ناجا در کنترل

بدحجابی در منطقه ۲ تهران

ردیف	اقدامات ایجابی	بسیار زیاد	زیاد	متوسط	کم	بسیار کم
۱	فرهنگ سازی از طریق رسانه‌های دیداری و شنیداری	۴۱,۶	۲۷,۳۸	۱۲,۹	۱۳,۹	۴,۷۶
۲	آگاه سازی از طریق خلق آثار فرهنگی و هنری	۲۸,۵۷	۳۹,۲۸	۲۶,۱۹	۳,۵۷	۲,۳۸

	۵,۹۵	۱۰,۷۱	۲۲,۶۱	۳۵,۷۱	۲۵	توجیه متصدیان اماکن، مراکز فرهنگی برای طراحی و فروش البسه مناسب	۳
	۷,۱۴	۸,۳۳	۲۶,۱۹	۳۰,۹۵	۲۷,۳۸	برگزاری جلسه با اتحادیه کنترل و نظارت بر تولید و توزیع البسه	۴
	۳,۵۷	۱۵,۴۷	۲۶,۱۹	۳۲,۱۴	۲۲,۶۱	حضور و برگزاری نشست های توجیهی در مدارس دخترانه	۵
	۱۰,۷۱	۱۳,۹	۲۱,۴۲	۲۸,۵۷	۲۶,۱۹	همکاری با سایر دستگاهها در برپایی نمایشگاههای مد و لباس	۶
	۸,۳۳	۱۴,۲۸	۲۱,۴۲	۳۳,۳	۲۲,۶۱	برگزاری کلاس های آموزشی برای عوامل اجرایی بمنظور برخورد مناسب با افراد بد پوشش	۷
	۹,۵۲	۱۳,۹	۲۲,۶۱	۳۶,۹۰	۱۷,۸۵	دعوت از والدین با هدف اقناع سازی و تبیین تهدیدات موجود	۸
	۱۶,۶	۱۰,۷۱	۲۶,۱۹	۱۶,۶	۲۹,۷۶	تقدیر از زنان محجبه در اماکن عمومی	۹
	۸,۳۳	۱۷,۸۵	۳۴,۵۲	۱۴,۲۸	۲۵	پخش بروشور آموزش همگانی راستای غنی سازی فرهنگ عفاف و حجاب	۱۰
	۷,۳	۱۲,۲	۲۴,۴	۲۹,۵	۲۶,۶	جمع	۱۱

جدول ۳ نشان میدهد که با جمع نظرات مجموع سؤالات بخش اقدامات ایجابی کنترل پدیده بد حجابی، ۲۶,۶ درصد از پاسخگویان تأثیر این اقدامات را در کنترل بد حجابی در منطقه دو را بسیار زیاد، ۲۹,۵ درصد پاسخگویان تأثیرات فوق را زیاد، ۲۴,۴ درصد این اقدامات را در حد متوسط و ۱۹,۵ درصد تأثیر این اقدامات را در کنترل بد حجابی کم و بسیار کم می دانند.

جدول ۴: توزیع درصدی نظر پاسخگویان در خصوص نقش اقدامات سلبی ناجا در کنترل

بد حجابی در منطقه ۲ تهران

ردیف	اقدامات سلبی	بسیار زیاد	متوسط	زیاد	کم	بسیار کم
۱	مانع از تولید، توزیع و نمایش محصولات سمعی و بصری و البسه غیر مجاز غیر مجاز	۲۰,۲۳	.۳۶,۹	۳,۹۵	۴,۷۶	۷,۱۴
۲	اعزام افراد سابقه دار و قانون گریز به مراجع قضایی	۳۴,۵۲	۲۵	۱۵,۴۷	۱۷,۸۵	۷,۱۴
۳	رصد و فیلترینگ سایتهای اینترنتی مروج بدحجابی و ...	۱۵,۴۷	۴,۴۷	۲۹,۷۶	۱۰,۷۱	۳,۵۷
۴	ناظارت مستمر بر اماکن تجاری و تذکر به صاحبان و متصرفان صنوف زن بدحجاب در مغازه ها	۲۲,۶۱	۲۷,۳۸	۲۷,۳۸	۱۱,۹۰	۱۰,۷۱
۵	دستگیری افراد مانکن گونه مبلغ بدحجابی در خیابانها و ...	۲۰,۲۳	۳۴,۵۲	۲۱,۴۲	۱۶,۶	۷,۱۴
۶	اخذ تعهد از افراد بدحجاب و احضار والدین آنها	۱۳,۹	۲۷,۳۸	۲۸,۵۷	۲۰,۲۳	۱۰,۷۱
۷	اجرای طرح مقطعی و فصلی در پارکها، مراکز خرید و ...	۱۳,۹	۲۷,۳۸	۳۲,۱۴	۱۹,۰۴	۸,۳۳
۸	تذکر لسانی به افراد بدحجاب در اماکن عمومی و معابر	۸,۳۳	۲۵	۳۳,۳	۲۲,۶۱	۱۰,۷۱
۹	کنترل و ناظارت جدی بر رعایت حدود و ضوابط قانونی عفاف در مجتمع های مسکونی و	۱۰,۷۱	۲۲,۶۱	۳۲,۱۴	۲۰,۲۳	۱۴,۲۸
۱۰	هدایت افراد بدحجاب به مقرهای مشاوره و ارشاد و اصلاح وضعیت ظاهری آنها	۹,۵۲	۲۱,۴۲	۲۸,۵۷	۲۸,۵۷	۱۱,۹۰
۱۱	جمع کل	۱۶,۷۸	۲۸,۸۳	۲۷,۹۷	۱۷,۲۶	۹,۱۶

جدول ۴ نظرات پاسخگویان در مورد اقدامات سلبی از قبیل برخورد با بدحجابان را نشان میدهد که از مجموع سؤالات بخش اقدامات سلبی کنترل پدیده بد حجابی ۱۶,۷ درصد از پاسخگویان تأثیر این اقدامات را در کنترل پدیده بد حجابی را بسیار

زیاد، ۲۸,۸ درصد پاسخگویان تأثیرات فوق را زیاد، ۰,۲۸ درصد این اقدامات را متوسط، ۱۷,۲ درصد تأثیر این اقدامات را کم و ۲,۹۶ درصد تأثیر اقدامات سلبی را در کنترل بد حجابی بسیار کم دانسته‌اند.

۳۳

در مقایسه نظرات پاسخگویان در خصوص موفقیت پلیس با اقدامات سلبی یا ایجابی، مشخص شد که حدود ۵۷ درصد اقدامات ایجابی و اطلاع رسانی را موفق دانسته‌اند در حالی که ۴۵/۵ درصد اقدامات سلبی را موفق دانسته‌اند و ۲۶ درصد تأثیر اقدامات سلبی را کم دانسته در حالی که ۱۹/۵ درصد اقدامات ایجابی را کم تأثیر دانسته‌اند. در کل نظر پلیس‌هایی که تجربه اقدامات امنیت اخلاقی را داشته‌اند این است که اقدامات ایجابی تأثیرگذاری بیشتری بر کنترل بد حجابی دارند و بهتر است از این روش بیشتر استفاده شود.

جدول ۵: نیکویی برازش متغیرهای تحقیق طبق آزمون کولموگرف اسمیرنف

اقدامات سلبی	اقدامات ایجابی	تعداد نمونه
۸۴	۸۴	(میانگین داده‌ها)
۳,۲۴۴	۳,۵۹۶۳	(انحراف معیار)
.۷۸۵۳۱	.۹۴۲۷۵	قدر مطلق بیشترین انحراف
.۰۸۱	.۰۷۹	(بیشترین انحراف مثبت)
.۰۵۲	.۰۶۸	(بیشترین انحراف منفی)
-.۰۸۱	-.۰۷۹	(مقدار آماره Z)
۷۳۹.	۷۲۱.	(سطح معنی دار آزمون دو طرفه)
.۷۴۵	.۷۷۶	

در صورتی که سطح معنی داری آزمون کولموگرف اسمیرنف بیشتر از ۰/۰۵ باشد می‌توان نتیجه گرفت توزیع داده‌های مربوط به متغیر، تفاوت معنی داری با توزیع نرمال ندارد. همانطور که در جدول فوق گزارش شده است، سطح معنی داری دو متغیر تحقیق بزرگتر از ۰/۰۵ محاسبه شده است. بس می‌توانیم بگوییم که توزیع داده‌های مربوط به متغیرها تفاوت معناداری با توزیع نرمال ندارد. پس با توجه به نرمال بودن توزیع نمونه، جهت تحلیل فرضیه‌های تحقیق از آزمون‌های ناپارامتریک

۳۴

استفاده میگردد که هر فرضیه با آزمون میانگین یک جامعه مورد بررسی قرار می گیرد.

فرضیه اول: اقدامات ایجابی ناجا در کنترل پدیده بدحجابی در منطقه ۲ تهران موثر واقع می شود.

برای آزمون این فرضیه از آزمون میانگین یک طرفه استفاده شده است که نتیجه آزمون در جدول زیر بدست آمده است.

جدول ۶: آزمون میانگین یک طرفه

خطای معیار میانگن	انحراف معیار	میانگین داده ها	تعداد داده ها	تاثیر اقدامات ایجابی در کنترل پدیده بدحجابی
۱۰۲۸۶.	۹۴۲۷۵.	۳,۵۹۶۴	۸۴	

$\tau = \text{Test Value}$						
با فاصله اطمیان ۹۵٪		اختلاف داده ها از عدد ازمون	سطح معنی دار تا سه رقم اعشار	درجه آزادی	آماره آزمون	تاثیر اقدامات ایجابی بر کنترل پدیده بدحجابی
حد پایین	حد بالا					
۳۹۱۸.	۸۰۱۰.	۵۹۶۴۳.	....	۸۳	۵,۷۹۸	

چون میانگین داده های نمونه ۳,۵۹۶۴ می باشد و بزرگتر از عدد ۳ می باشد و از طرفی می توان گفت سطح معنی دار کوچکتر از $\alpha=0.05$ است یعنی فرض صفر رد و فرض H_1 مورد تایید می باشد.

پس فرضیه اول مورد تایید می باشد یعنی اقدامات ایجابی مدیریت انتظامی در کنترل پدیده بدحجابی موثر واقع شده است.

جهت بررسی میزان تاثیرگذاری هریک از متغیرهای اقدامات ایجابی (سوالات مربوط به اقدامات ایجابی) از آزمون

فریدمن استفاده شده است، لذا می توان با بررسی میانگین هریک از متغیرهای اقدامات ایجابی میزان تاثیرگذاری آنها در کنترل پدیده بدحجابی بررسی نمود.

جدول ۷: رتبه بندی فریدمن اقدامات ايجابي موثر در کنترل بدحجابي

ردیف	متغیرهای مربوط به اقدامات ايجابي	واریانس	میزان تاثیرگذاری بر بدحجابي	میانگین رتبه ای
۱	فرهنگ سازی مناسب در بحث حجاب از طریق رسانه های دیداری و شنیداری	۱,۴۰۶	%۷۸,۸	۶,۶۸
۲	آگاه سازی جامعه با مشارکت دستگاههای ذیربسط در خصوص آثار مثبت اجتماعی و اخلاقی حجاب و عفاف از طریق خلق آثار فرهنگی و هنری	۸۱۴.	%۷۸,۶	۶,۶۱
۳	توجه متصدیان اماکن عمومی، مراکز فرهنگی هنری برای طراحی و فروش لبس مناسب با ارائه الگوی ایرانی و اسلامی	۱,۳۱۷	%۷۲,۸	۵,۷۰
۴	برگزاری جلسه با اتحادیه های اصناف و پوشاش با هدف کنترل و نظارت بر تولید و توزیع لباس	۱,۴۴۰	%۷۲,۶	۵,۶۹
۵	حضور و برگزاری نشست های توجیهی در مدارس دخترانه	۱,۱۶۲	%۷۱,۶	۵,۴۳
۶	همکاری با سایر دستگاههای در برپایی نمایشگاههای مد و لباس اسلامی	۱,۵۵۱	%۷۱,۲	۵,۳۳
۷	برگزاری کلاس های آموزشی مستمر برای عوامل اجرایی با هدف ارتقاء سطح آموزش کارکنان بمنظور برخورد مناسب و مطلوب با افراد بد پوشش	۱,۴۰۷	%۷۱	۵,۲۷
۸	دعوت از والدین با هدف اقناع سازی و تبیین تهدیدات موجود در این حوزه	۱,۳۳۲	%۶۸,۶	۴,۹۶
۹	تقدیر از زنان محجبه در اماکن عمومی و در مراسمات مختلف با هدف گسترش فرهنگ عفاف و حجاب	۱,۹۰۴	%۶۷,۸	۴,۶۸
۱۰	پخش بروشورهایی با مضامین آموزش همگانی در راستای غنی سازی فرهنگ عفاف و حجاب	۱,۵۱۷	%۶۶,۲	۴,۶۳
۱۱	میانگین کل	۱,۳۸۵	%۷۱,۹۲	---

با توجه به جدول رتبه ها می توان گفت فرهنگ سازی مناسب در بحث حجاب از طریق رسانه های دیداری و شنیداری (سوال دوم) و همچنین آگاه سازی جامعه با مشارکت دستگاههای ذیربسط در خصوص آثار مثبت اجتماعی و اخلاقی حجاب و عفاف از طریق خلق آثار فرهنگی و هنری به ترتیب بیشترین تاثیر در کنترل پدیده بدحجابی در منطقه دو تهران را دارد و همچنین می توان گفت پخش بروشورهایی با

مضامین آموزش همگانی در راستای غنی سازی فرهنگ عفاف و حجاب و تقدیر از زنان محجبه در برنامه های عمومی و در مراسمات مختلف با هدف گسترش فرهنگ عفاف و حجاب و دعوت از والدین با هدف اقناع سازی و تبیین تهدیدات موجود در این حوزه به ترتیب تاثیر کمتری در کنترل بدحجابی نسبت به سایر متغیرهای اقدامات ایجابی دارد. لذا ضروریست مدیران انتظامی و مسئولین ذیربط در این خصوص اقدامات ایجابی بیشتری بویژه اقداماتی که بیشترین تاثیر را در کنترل بدحجابی داشته، متمن کرز نمایند.

برای آزمون فرضیه دوم هم از آزمون میانگین یک طرفه استفاده شد که نتیجه آزمون در جدول زیر بدست آمده است.

جدول ۱: آزمون میانگین یک طرفه

خطای معیار میانگین	انحراف معیار	میانگین داده ها	تعداد داده ها	تاثیر اقدامات سلبی بر پدیده بدحجابی
۰,۸۵۶۸.	۷۸۵۳۱.	۳,۲۴۴۰	۸۴	

$\beta = \text{Test Value}$					
با فاصله اطمیان٪ ۹۵	اختلاف داده ها از عدد ازمون	سطح معنی دار تا سه رقم اعشار	درجه آزادی	آماره آزمون	تاثیر اقدامات سلبی بر کنترل پدیده بدحجابی
حد بالا	حد پایین				
۰,۷۳۶.	۴۱۴۵.	۲۴۴۰۵.	۰,۰۶.	۸۳	۲,۸۴۸

چون میانگین داده های نمونه ۳,۲۴۴ می باشد و بزرگتر از عدد ۳ می باشد و از طرفی می توان گفت سطح معنی دار کوچکتر از $\alpha=0,05$ است فرضیه دوم مورد تایید می باشد یعنی اقدامات سلبی مدیریت انتظامی در کنترل پدیده بدحجابی در منطقه ۲ تهران موثر واقع شده است.

جهت بررسی میزان تاثیرگذاری هریک از اقدامات سلبی، از آزمون فریدمن استفاده شده است، لذا می توان با بررسی میانگین هریک از اقدامات سلبی، میزان تاثیرگذاری آنها در کنترل پدیده بدحجابی را تعیین نمود.

جدول ۹: رتبه بندی فریدمن اقدامات ایجادی موثر در کنترل بدحجابی

ردیف	متغیرهای مربوط به اقدامات سلبی	واریانس	میزان تاثیرگذاری بر پدیده بدحجابی	میانگین رتبه ای
۱	مانع از تولید، توزیع و نمایش محصولات سمعی و بصری غیر مجاز و لباس هایی که موجب اشاعه بدحجابی و بی عقایتی می شوند	۱,۱۰۹	%۷۲,۲	۶,۶۰
۲	اعزام افراد سابقه دار و قانونن گریز به مراجع قضایی	۱,۶۸۷	%۷۲,۲	۶,۴۴
۳	رصد و فیلترینگ سایت های اینترنتی مروج بدحجابی و لباس های ناهنجار	۹۵۰.	%۷۱	۶,۲۲
۴	ناظارت مستمر بر اماکن تجاری و تذکر به صاحبان و متصرفیان صنوف زن بد حجاب در مغازه ها	۱,۶۲۶	%۶۷	۶,۰۱
۵	دستگیری افراد مانکن گونه که با برنامه ریزی برای تبلیغ بدحجابی در خیابانها تردد می نمایند	۱,۴۲۹	%۶۸,۶	۵,۹۳
۶	اخذ تعهد از افراد بدحجاب و احضار والدین آنها	۱,۳۹۲	%۶۲,۲	۵,۱۹
۷	اجراهی طرح های مقطعی و فصلی در پارکها، مرکز خرید و ... با هدف جلوگیری از فروض افراد بدپوشش	۱,۲۲۹	%۶۲,۲	۵,۱۲
۸	تذکر لسانی به افراد بدحجاب در سطح اماکن عمومی و معابر	۱,۱۹۶	%۵۸	۴,۶۳
۹	کنترل و ناظارت جدی بر رعایت حداود و ضوابط قانونی عفاف در مجتمع های مسکونی، برجها و شهرک ها از طریق مدیریت بر این گونه اماکن	۱,۳۹۲	%۵۸,۸	۴,۴۶
۱۰	هدایت افراد بدحجاب به مقرهای مشاوره و ارشاد و اصلاح وضعیت ظاهری آنها	۱,۳۴۵	%۵۶,۶	۴,۳۹
۱۱	میانگین کل	۱,۳۳۵۵	%۶۴,۸۸	----

با توجه به جدول رتبه ها می توان گفت ممانعت از تولید، توزیع و نمایش محصولات سمعی و بصری غیر مجاز و لباس هایی که موجب اشاعه بدحجابی و بی عقایتی می شوند و اعزام افراد سابقه دار و قانونن گریز به مراجع قضایی و همچنین رصد و فیلترینگ سایت های اینترنتی مروج بدحجابی و لباس های ناهنجار به ترتیب بیشترین تاثیر در کنترل پدیده بدحجابی در منطقه دو تهران دارد و همچنین می توان گفت هدایت افراد بدحجاب به مقرهای مشاوره و ارشاد و اصلاح وضعیت ظاهری آنها کمترین تاثیر در کنترل بدحجابی نسبت به سایر اقدامات سلبی را دارد.

نتیجه گیری و پیشنهادات

بر اساس نتایج حاصل از نظرات پاسخگویان تأثیر اقدامات ایجابی در کنترل پدیده بدحجابی در منطقه دو تهران ۷۰٪ درصد بیشتر از اقدامات سلبی بوده است لذا با توجه به فرهنگ حاکم بر منطقه از حیث رفتاری و حضور طبقه مرفه در این منطقه، حتماً مسئولان می‌بایست نسبت به تقویت اقدامات ایجابی و فرهنگ سازی مناسب در برخورد با پدیده مورد تحقیق اقدامات لازم و مؤثری انجام دهند که الیته حضور و مشارکت همه نهادها و ارگانهای مسئول با توجه به دغدغه‌های مسئولان عالی نظام در اجرای این طرح نقش مهمی خواهد داشت، چرا که پرداختن به مقوله فرهنگ همواره مورد نظر مقام معظم رهبری بوده و معتقدند که تهاجم فرهنگی را باید با کار فرهنگی جواب داد. با توجه به تهاجم وسیع فرهنگی دشمنان این مرز و بوم و تلاش گسترده در راستای تغییر هویت ایرانی، اسلامی و با توجه به نتایج حاصله از تحقیق، توجه به اقدامات ایجابی از جمله فرهنگ سازی مناسب برای نهادینه نمودن امر حجاب از طریق رسانه‌های دیداری، شنیداری برای آگاه سازی جامعه بسیار مهم است. این یافته‌ها با نظرات پارسونز که به فرهنگ اهمیت زیادی می‌داد هموانی دارد او معتقد بود که، فرهنگ هدفهای نایل شدنی را در جامعه تعیین می‌کند، وسائل رسیدن به هدفها را نشان می‌دهد، حدود کشتهای مجاز را مشخص می‌کند، اولویت‌ها را تعیین نموده و انتخاب‌ها را توصیه می‌کند، که کنشگر به آنها به عنوان راهنمای و سرمشق مراجعه نماید.

فرضیه دوم که تأثیر اقدامات سلبی ناجا در کنترل پدیده بدحجابی را مطالعه می‌کرد، نشان داد که ممانعت از تولید، توزیع و نمایش محصولات سمعی و بصری غیر مجاز و لباس‌هایی که موجب اشاعه بدحجابی و بی‌عفتنی می‌شوند و اعزام افراد سابقه دار و قانون گریز به مراجع قضایی و همچنین رصد و فیلترینگ سایت‌های اینترنتی مروج بدحجابی و لباس‌های ناهنجار به ترتیب بیشترین تأثیر را از نظر پاسخگویان در کنترل پدیده بدحجابی در منطقه دو تهران دارد. از طرفی اقداماتی چمن هدایت بدحجانبان به مقرهای پلیس و تذکر لسانی و امثال آن که مستلزم برخورد مستقیم با هنجارشکنان در امر حجاب است را کمتر تأثیرگذار دانسته‌اند.

پیشنهادات در بخش اقدامات ایجابی: معاونت اجتماعی فرماندهی انتظامی تهران بزرگ ضمن هماهنگی با رده متاظر در ناجا هماهنگی‌های لازم را با صدا و سیما، اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی، سازمان آموزش و پرورش تهران و سایر سازمانها و دستگاههای متولی و مسئول بصورت ویژه در خصوص معرفی و ترویج

۳۹

فرهنگ عفاف و حجاب و جذاب نمودن آن با هدف تبیین نقش آن در افزایش سلامت جامعه، آموزش معیارهای رفتاری صحیح زن و مرد برای برقراری روابط متعادل اجتماعی از طریق دعوت از اساتید مجرب در برنامه‌های مختلف دیداری و شنیداری، ترویج الگوهای مناسب حجاب از طریق تولید فیلم، سریال و ساخت برنامه‌های تلویزیونی و رادیوئی، ترویج حجاب بومی مناطق مختلف کشور، تدوین سیاست‌های روشن و مشخص در خصوص ارائه و معرفی سبک لباس و آرایش هنرمندان و مجریان زن و مرد در برنامه‌های مختلف تلویزیونی، مراسمات و جشنوارها و... با محوریت حجاب را در دستور کار خود قرار داده و ضمن ایجاد وحدت رویه اقدامات لازم را برای اجرائی نمودن و آگاه سازی جامعه و تقویت موارد فوق انجام دهد.

فرماندهی انتظامی تهران بزرگ با تعامل هرچه بیشتر با اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی برای استفاده از ظرفیت‌های داخلی موجود کشور، نسبت به تقویت روند ارائه طراحی مدل لباس بر پایه الگوهای مناسب ایرانی اسلامی اقدام و اتحادیه‌های اصناف و پوشاسک با همراهی پلیس نظارت بر اماکن عمومی نسبت به تقویت و افزایش روند اقدامات نظارتی با هدف توجیه متصدیان اماکن عمومی و مراکز تهیه و فروش البسه و نیز افزایش اقدامات کنترلی اهتمام ورزند.

پیشنهادات بخش اقدامات سلبی: پلیس نظارت بر اماکن و پلیس امنیت اخلاقی با همکاری ستاد صیانت از آثار فرهنگی و هنری وزارت ارشاد، مقامات قضائی و سایر دستگاههای متولی و مسئول، در راستای افزایش چتر نظارتی و برخورد مناسب قانونی با تولید و توزیع کنندگان محصولات سمعی و بصری و البسه غیر مجاز که موجب گسترش بدحجابی و بی‌عفی و نیز جریحه دارشدن عفت عمومی می‌گردند به عمل آورد.

فرماندهی انتظامی تهران بزرگ از طریق ایجاد تعامل هرچه بیشتر و تشکیل جلسات کارشناسی و مطرح نمودن موضوع در شورای تأمین، اداره کل ارتباطات و فناوری اطلاعات تهران و سایر ادارات مسئول را مجاب نماید تا ضمن ایجاد فضای امن در تبادل اطلاعات و جلوگیری از مخدوش شدن حریم عفاف و از حجاب در عرصه تبادل اطلاعات، تأمین امکانات لازم از طریق اینترنت برای ادارات و نهادها برای گسترش فرهنگ عفاف، ارائه نرم افزارهای مرتبط ارزان قیمت به خانواده‌ها به منظور جلوگیری از دستری به سایت‌های ضد اخلاقی، نسبت به افزایش اقدامات لازم برای نظارت هرچه بیشتر در راستای مسدود نمودن سایت‌های ضد اخلاقی و ضد حجاب وارد عمل شود.

- اسکیدمور، ویلیام. (۱۳۷۲) نظری در جامعه‌شناسی. ترجمه: علی محمد حاضری و دیگران. تهران: سفیر.
- خاکی، غلامرضا. (۱۳۸۶)، روش تحقیق(بارویکرد به پایان نامه نویسی)، چاپ ۳، تهران، بازتاب.
- خامنه‌ای، علی. (۱۳۷۵) گزیده سخنان مقام معظم رهبری در مورد تهاجم فرهنگی. تهران: سپاه پاسداران انقلاب اسلامی.
- خواجه نوری، بیژن و روحانی، علی و هاشمی، سمیه. (۱۳۹۱) گرایش به حجاب و سبک‌های متفاوت زندگی. جامعه‌شناسی کاربردی. دوره ۲۳. شماره ۳. صفحه ۲۵ تا ۳۸.
- دشتی، سعید؛ شهرآبادی، رضا؛ معینی، بابک؛ مطهری پور، مرتضی و فردمال، جواد. (۱۳۹۲) بررسی رابطه سلامت معنوی با نگرش دانشجویان دختر دانشگاه علوم پزشکی همدان در مورد حجاب بر مبنای تئوری رفتار برنامه‌ریزی شده. گزارش طرح تحقیقاتی مصوب دانشگاه علوم پزشکی همدان.
- رستمیان، صدیقه. (۱۳۹۰). جایگاه حجاب و عفاف در حقوق شهروندی. پایان نامه کارشناسی ارشد. دانشگاه آزاد اسلامی واحد سمنان
- رضائیان، علی (۱۳۸۹) اصول مدیریت، چاپ ۲۱، تهران، انتشارات سمت.
- روشه، گی. (۱۳۷۶) جامعه‌شناسی تالکوت پارسونز، ترجمه: نیک گهر، تهران: تیان.
- ریتزر، جرج. (۱۳۷۹) جامعه‌شناسی تالکوت پارسونز. ترجمه: عبدالحسین نیک گهر. تهران: تیان.
- زارعی متین، حسن (۱۳۸۴). مبانی سازمان و مدیریت، تهران، انتشارات دانشگاه تهران.
- ساجدی نیا، محمد حسین (۱۳۸۲)، اصول و مبانی مدیریت اسلامی. چاپ ۲، تهران، شهرآشوب.
- سیاح، احمد (۱۳۷۱) فرهنگ بزرگ جامع نوین عربی به فارسی جلد ۱۵، تهران، انتشارات اسلام.
- طباطبایی، سید محمد حسین (۱۳۶۱)، تفسیرالمیزان، جلد ۳۲، ترجمه سید محمد باقر موسوی همدانی تهران، انتشارات محمد.
- طباطبایی، سید محمد حسین، مجمع الیان، جلد ۷ ذیل آیه.
- طبیی نیا، موسی و احمدی، حبیب. (۱۳۹۲) مدل یابی ساختاری حجاب و عفاف. فصلنامه زن و جامعه. دوره ۴. شماره ۱۶. صفحات ۴۵-۴۶.
- عزتی، مرتضی (۱۳۷۶)؛ روش تحقیق در علوم اجتماعی، تهران، مؤسسه تحقیقات

۴۱

- آموزش اقتصادی دانشگاه تربیت مدرس، چاپ اول.
- عمید، حسن (۱۳۷۳) فرهنگ فارسی عمید، ج ۱، چاپ نهم، تهران، انتشارات امیر کبیر.
  - عمید، حسن (۱۳۷۶) فرهنگ فارسی عمید، تهران، چاپ دهم، انتشارات، امیر کبیر.
  - فاضل بی ارجمندی، سید احمد (۱۳۸۹) اطلاعات قرآنی، نشر میثم تمار، قم.
  - فرهی، بابک (۱۳۸۵) قانون مجازات اسلامی، چاپ دوم، تهران، انتشارات طرح نوین اندیشه.

● فلاحتی صفردر آبادی، رقیه (۱۳۹۴). بررسی اجمالی سیر تحول نظریه های علم مدیریت. ۱۱۴۸/<http://system.parsiblog.com/Posts>

- کلهر، رضا (۱۳۸۵) بررسی مبانی شاخص های امنیت انتظامی، تهران: ساتحون ناجا.
- مستقیمی، آمنه (۱۳۸۹). بازتاب اجرای طرح عفاف و حجاب در خبرگزاری های ایران (تحلیل محتوای خبرگزاری های فارس، ایرنا، ایسنا، ایلن). پایان نامه کارشناسی ارشد دانشکده علوم اجتماعی. دانشگاه علامه طباطبائی
- مطهری مرتضی (۱۳۵۸)، مسئله حجاب، تهران. انتشارات صدرا.
- معین، محمد (۱۳۸۱)، فرهنگ فارسی معین. چاپ هشتم. تهران: امیر کبیر.
- مصطفی نژاد، حسن (۱۳۸۹)، رساله دکتری: الگوئی برای مدیریت انتظامی بحران های قومی ایران (مطالعه موردی قوم کرد)
- منتظر هدش، رویا (۱۳۹۲). راهکارهای ارتقاء فرهنگ عفاف و حجاب در آراء آیت الله خامنه ای پایان نامه کارشناسی ارشد. دانشگاه اصفهان.

- Anderson DR (2007) Redefining Hijab: "Redefining Hijab: American Muslim Women's Standpoints On Veiling," Journal Of Applied Communication Research 319 -294 :35.3.
- Bhui, K, Khrib, Y, Viner, R, Klineberg, E, Clark, C, Head, J & Stansfeld, S. (2008) Cultural identity, clothing and common mental disorder: a prospective school-based study of white British and Bangladeshi adolescents. Journal of Epidemiol Community Health 441-62:435;2008
- Khiabany, G & Williamson, M. (2008) Veiled Bodies – Naked Racism: Culture, Politics and Race in the Sun. Race and Class, 88–69 ,50.
- Shirazi, F & Mishra, s. (2010) Young Muslim women on the face veil (niqab) A tool of resistance in Europe but rejected in the United States. Internationaal jornal of culiural studies, 62 -43 (1) 13.